


VWS OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode: 12:00 uur d.d. 22 maart – 12:00 uur d.d. 23 maart

5.1.2e

Directie Communicatie

Vragen? Mail naar

5.1.2e

@minvws.nl

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders overleden aan Covid-19 Nederlanders ziek door Covid-19 	<ul style="list-style-type: none"> Familie en vrienden getroffen 	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen publiek Politici

Samenvatting

- De ochtendkranten blikken (zoals gebruikelijk) vooruit op de persconferentie; wat wordt de centrale boodschap? En hoe zal die vallen? Over het algemeen voorzien media teleurstelling omdat de positieve vooruitzichten van twee weken geleden beter zouden zijn blijven hangen dan de voorwaarden die gesteld werden. Daarbij stellen verschillende media de vraag hoe in zo'n korte tijd zoveel veranderd is, waarbij enkelen keren gewezen wordt op een situatie vóór en ná de verkiezingen. De boodschap zal naar verwachting niet enkel 'deprimerend' zijn. Een bron rond het kabinet weet te vertellen dat Rutte de twee maanden (die naar verwachting overbrugd moeten worden tot alle kwetsbaren zijn gevaccineerd), positief zal framen: 'binnen twee maanden ontstaat er daadwerkelijk een hele andere situatie'.
- Uit onderzoek van het Hart van Nederland-panel onder zo'n 3.500 Nederlanders blijkt dat 55% vindt dat het kabinet vanavond nieuwe versoepelingen moet aankondigen. Vier op de tien mensen zegt het niet vol te kunnen houden om nog acht tot tien weken op nieuwe versoepelingen te moeten wachten. 62% van de jongeren onder de dertig zegt een verlenging van de huidige lockdown niet vol te houden.
- In aanloop naar de persconferentie koppelen verschillende experts (medici, epidemiologen, virologen etc.) en meerdere burgemeesters van het Veiligheidsberaad het perspectief op nieuwe versoepelingen aan het succes van de vaccinatiecampagne. Experts zijn hoopvol over de verlichting die het vaccineren op ten duur gaat brengen ('licht aan het einde van de tunnel'). Al is er kritiek op de uitvoering van de campagne. Ernst Kuipers herhaalt dat Nederland zijn vaccinatiestrategie moet omgooien door zoveel mogelijk groepen het eerste vaccin te geven. Het maakt ic-hoofd Armand Girbes boos dat de ziekenhuizen zich moeten voorbereiden op code zwart. Volgens hem is dat een gevolg van het 'irrationele beleid' dat we nu al zo lang voeren. "Door niet als eerste de mensen te vaccineren die het vaakst met Covid in het ziekenhuis terechtkomen, zitten we nóg langer aan deze maatregelen vast en duurt de crisis langer dan nodig." Meerdere burgemeesters van het Veiligheidsberaad vinden dat de vaccinatiegraad belangrijker moet worden in de route naar versoepeling. Er zou te veel gekeken worden naar uitsluitend besmettingscijfers.
- Aan de hand van een rondgang langs V&VN, NU'91 en LHV concludeert de Volkskrant dat de opkomst voor het AstraZeneca-vaccin hoog is. V&VN zegt van zorgmedewerkers te horen dat zij de prik zo snel mogelijk willen. Een LHV-woordvoerder laat weten dat huisartsen de afgelopen week wat ongeruste telefoontjes kregen, maar dat hun indruk is dat het merendeel uit de risicogroepen snel gevaccineerd wil worden met het AstraZeneca-vaccin. De woordvoerder stelt dat de opkomst afgelopen zaterdag 80% was van de opkomst op de zaterdag voor de stop. NU'91 zegt wel zorgen te horen over het vaccin. Hoogleraar en trombose-expert Hugo ten Cate (Maastricht UMC) ziet dat meerdere trombosepatiënten ongerust zijn.
- Een onafhankelijke groep van gezondheidsexperts van de Data Safety Monitoring Board (DSMB), die toezicht houdt gedurende klinisch onderzoek, meldt dat de resultaten van de studie naar de effectiviteit van het AstraZeneca-vaccin die gisteren gepresenteerd werden mogelijk gebaseerd zijn op verouderde data en dus een 'incompleet beeld' kunnen geven. De groep roept AstraZeneca op samen te werken met de DSMB om de data opnieuw tegen het licht te houden, zodat de meest nauwkeurige en meest recente data zo snel mogelijk openbaar worden gemaakt.

Karakterisering van de berichtgeving

- De Telegraaf omschrijft de hoogopgelopen ruzie tussen de EU en het Verenigd Koninkrijk als 'de slag om Leiden'. Volgens Trouw is de Leidse medicijnfabriek Halix 'het middelpunt' geworden van de hoogopgelopen ruzie. 'Hoe ver moet Europa gaan om over meer vaccins te kunnen beschikken?', vraagt Trouw zich af.

SISOS (Slachtoffers – Identiteiten – Schade – Oorzaken – Scenario's)
Slachtoffers

- Het LCPS meldt dat het aantal coronapatiënten in de ziekenhuizen hard oploopt. Momenteel behandelen de ziekenhuizen 2193 coronapatiënten, wat het hoogste aantal is sinds 3 februari. Het afgelopen etmaal steeg het totale aantal opgenomen coronapatiënten met 120, wat de grootste toename in een dag is sinds 4 januari. Sinds afgelopen woensdag is het aantal opgenomen coronapatiënten met 201 gestegen.

Informatiebehoefte
In welke informatiebehoefte wordt voorzien? ('5 vragen over...')

- RTL Nieuws beantwoordt de vraag 'Waarom prikken we niet vierentwintig uur per dag?'. De GGD GHOR Nederland laat in reactie weten het op dit moment niet nodig te vinden om het prikken op te schalen naar vierentwintig uur per dag.

Hoe wordt het incident omschreven (welke facts en figures worden benoemd)?

- Het EMA raadt het gebruik van het middel ivermectine af voor de preventie of behandeling van Covid-19 na de beoordeling van verschillende laboratoriumonderzoeken, observationele onderzoeken en klinische studies. Er is onvoldoende bewijs voor de werking van het geneesmiddel tegen het coronavirus, concludeert het EMA.

- Het internationale programma **COVAX** gaat maximaal 5% van de coronavaccins die het bemachtigt opzij zetten. Zo moet een buffer worden opgebouwd die gebruikt kan worden bij ernstige uitbraken of humanitaire noodsituaties.

Onderzoeken

- Uit een analyse van het CBS en het Amsterdam UMC blijkt dat mensen met een laag inkomen meer risico lopen op sterfte door corona. Dit effect is groter voor mensen jonger dan 70 jaar dan voor 70-plusser. Nederlanders met een migratieachtergrond hadden in de periode van maart t/m juli een hoger risico om aan covid-19 te sterven, dit gold vooral voor mensen met een niet-westerse migratieachtergrond. De verschillen waren niet in alle regio's hetzelfde; het sterfterisico voor mensen met een migratieachtergrond was vooral hoger in de regio's Amsterdam, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond. In het zuiden van het land werd het verschil niet gevonden; daar trof covid-19 iedereen, ongeacht migratieachtergrond. De kans om als 70-minner te sterven aan covid-19 was bijna driemaal zo hoog in de lagere als in de hogere inkomensgroepen.
- Uit cijfers van het CBS voor het onderzoeksprogramma Arbeidsmarkt Zorg en Welzijn blijkt dat het ziekteverzuim onder werknemers in zorg en welzijn in het vierde kwartaal van 2020 uitkwam op 6,9%; het hoogste verzuimcijfer in een vierde kwartaal sinds 2002. In de branche verpleging, verzorging en thuiszorg was het verzuim met 8,5% het hoogst. Behalve in de jeugdzorg was het verzuimpercentage in alle branches van de sector zorg en welzijn hoger dan in hetzelfde kwartaal een jaar eerder.
- Uit een studie, gepubliceerd in het wetenschappelijke blad Jama, waarbij 31.000 serologische testen tussen april en augustus 2020 werden geanalyseerd, blijkt dat kinderen onder de 10 jaar een 'substantieel hoger' mediaan niveau aan Immunoglobuline G (IgG; groep van antilichamen) dan volwassenen. Het laagste niveau IgG werd waargenomen bij jonge volwassenen tussen 19 en 30 jaar oud. Dat niveau neemt daarna toe met de leeftijd, om nog onbekende redenen, aldus de wetenschappers.

Wat zien, ruiken, voelen, horen, proeven mensen (zintuigelijke waarnemingen)?

- Aan de hand van een rondgang beantwoordt de Volkskrant de vraag 'Heeft het publiek nog wel vertrouwen in dit [AstraZeneca]-vaccin?'. Bij **NU'91** horen ze zorgen om het vaccin. "Sommige zorgmedewerkers zijn bang voor deze bijwerkingen, hoe zeldzaam ook, en dat is ook begrijpelijk", zegt een woordvoerder. Een woordvoerder van **V&VN** zegt van zorgmedewerkers juist te horen dat ze zo snel mogelijk een prik willen. "We horen niet over angst voor dit vaccin." **Huisartsen in Gelderland** zeggen weer weinig te merken van de twijfel. De **huisartsengroep in Ede** vergeleek het percentage voor de vaccinaties verschenen patiënten op de zaterdag net voor de prikstop met dat van afgelopen zaterdag, net na de hervatting. "De opkomst was op beide dagen nagenoeg gelijk, ongeveer 80%", zegt een **LHV**-woordvoerder. Wel kregen de huisartsen afgelopen week wat ongeruste telefoontjes. Maar nu wil het merendeel uit deze risicogroepen snel gevaccineerd worden met AstraZeneca, is hun indruk. De trombosepatiënten vormen hierop een uitzondering; een deel van hen wil liever een ander vaccin, zegt **hoogleraar Hugo ten Cate, trombose-expert aan het Maastricht UMC**. Enkele patiënten hebben hem gevraagd om een brief of zij een ander vaccin kunnen krijgen. "Als mensen die nu nee zeggen tegen een prik met AstraZeneca straks maanden moeten wachten op mogelijk een ander vaccin, lopen ze meer risico."

Welke geruchten worden genoemd?

- Een **onafhankelijke groep van gezondheidsexperts van de Data Safety Monitoring Board (DSMB)**, die toezicht houdt gedurende klinisch onderzoek, meldt dat de resultaten van de studie naar de effectiviteit van het AstraZeneca-vaccin mogelijk zijn gebaseerd op verouderde data. Dat kan hebben geleid tot 'incompleet beeld' van de effectiviteit van het vaccin. "We roepen het bedrijf op samen te werken met DSMB om de effectiviteitsdata opnieuw tegen het licht te houden en ervoor te zorgen dat de nauwkeurigste, meest recente data zo snel mogelijk openbaar worden gemaakt."
- Volgens ingewijden ligt de optie op tafel om de avondklok binnenkort een uur later te laten ingaan: om 22.00 uur. Ook wordt vast bekend gemaakt dat het kabinet een streep trekt door vakantie reizen tijdens de meivakantie. Het negatieve reisadvies wordt met tenminste twee weken verlengd.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

Wat doen of laten getroffenen en betrokkenen?

- Het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO) heeft een routekaart gepubliceerd die kerken kunnen gebruiken zolang Nederland nog te maken heeft met de coronapandemie. Op de routekaart staat welke maatregelen zeer dringend aan kerkbesturen worden geadviseerd bij de vier verschillende fasen van besmetting zoals de overheid die ook hanteert. Het CIO noemt de routekaart 'een ernstig en weloverwogen advies'.
- Het Rode Kruis begint 5 april een campagne om jongeren op te peppen tijdens de lockdown. De actie is een vervolg op de zogenoemde #skipdecoronadip-uitdaging, omdat veel jongeren tussen de 16 en 30 jaar zeiden tijdens de lockdown regelmatig last te hebben van eenzaamheid en somberheid.

Betekenisgeving

Welke emoties, waardeoordelen, kwalificaties, kritiek, steun worden gegeven?

- De Volkskrant **reconstrueert** de voorspellingsmodellen van het RIVM, LNAZ en VWS, en zoekt een antwoord op de vraag waarom de derde golf (nog) niet zo groot is als werd voorspeld. Code zwart had er volgens de krant 'allang' moeten zijn. Volgens hoofdmodelleur Jacco Wallinga (RIVM) is het antwoord op de vraag: "Er zijn maatregelen genomen. Die zijn strenger dan ooit. En nog steeds blijft het R-getal boven de 1 en neemt de druk op de zorg niet af."

- Op de corporate kanalen van VWS vindt er een discussie plaats over het vaccineren; waarom zou je je wel/niet laten vaccineren. Daarnaast uit men kritiek op de vaccinatiestrategie; een groep vindt dat het moet opschieten en een andere groep vindt dat de vaccinaties niet veilig zijn. Ook op de social mediakanalen van minister De Jonge stelt men dat het vaccineren sneller moet; men vindt dat dit '24/7' zou moeten gebeuren. Men verwijst naar het grote verschil op het dashboard tussen het aantal gekregen en het aantal gezette vaccins; veel vaccins blijven 'op de plank' liggen.

Hoe wordt naar de overheid(saanpak) gekeken?

- Via de corporate kanalen van VWS uit men kritiek op de maatregelen; 'Waarom gelden die voor iedereen terwijl slechts een deel van de mensen een risico loopt', klinkt het. Ook is er een groep die aangeeft weer naar de sportschool te willen.
- Via de social mediakanalen van minister De Jonge uit men kritiek op de minister, omdat men denkt dat de minister langer in quarantaine had gemoeten. Deze kritiek wordt versterkt door het nieuws over staatssecretaris Mona Keijzer. Men vindt dat er een uitzondering wordt gemaakt voor alle ministers, terwijl zij juist het goede voorbeeld moeten geven.

Voorbeschuwing persconferentie

- De ochtendkranten blikken (zoals gebruikelijk) vooruit op de persconferentie; wat wordt de centrale boodschap? En hoe zal die vallen? Over het algemeen voorzien media een teleurstellende boodschap aangezien de positieve vooruitzichten van twee weken geleden beter zouden zijn blijven hangen dan de voorwaarden. Daarbij stellen verschillende media de vraag hoe in zo'n korte tijd zoveel veranderd is, waarbij enkele media wijzen op een situatie vóór en ná de verkiezingen. De boodschap zal naar verwachting niet enkel 'deprimerend' zijn. Een bron rond het kabinet weet te vertellen dat Rutte de twee maanden (die naar verwachting overbrugd moeten worden tot alle kwetsbaren zijn gevaccineerd), positief zal framen: 'binnen twee maanden ontstaat er daadwerkelijk een hele andere situatie'. 'In drie weken van 'terrassen open' naar 'niks kan': hoe is dat mogelijk?' kopt **AD**. Volgens de krant belooft de persconferentie een 'deprimerende' te worden. "De dromen over versoepelingen zijn ingehaald door de realiteit." De krant schrijft dat hoewel het kabinet twee weken geleden 'behoedzaam een versoepelpad presenteerde' dat we allemaal uit het hoofd kennen (avondklok weg, terrassen en hogescholen deels open, meer ruimte voor winkels!), de 'mitsen en maren' wat minder goed in de hoofden bleven hangen. Volgens **AD** wordt de boodschap vandaag 'geen vrolijke'; "Het wordt een persconferentie die 'een pas op de plaats maakt', en dat zijn niet de leukste." Volgens virologen kan beter weer verschil maken wat betreft de virusverspreiding – maar waarschuwen ze tegelijk om 'je niet rijk te rekenen'. Volgens **AD** biedt het effect van warmer weer een basis voor versoepelingen. Met het vooruitzicht dat kwetsbare groepen over een week of vijf of zes wel een prik hebben gehad, 'gloort er toch iets van hoop'. "Al kost het na wéér een persconferentie met half gebroken 'beloften' best wat moeite om dat nog te kunnen zien." 'Meivakantie in het water' kopt **De Telegraaf** op haar voorpagina n.a.v. het nieuws dat het kabinet het negatieve reisadvies met tenminste twee weken verlengt. Volgens de krant zijn 'corona-experts' emeritus hoogleraar vaccins en vaccinatie Ben van der Zeijst (LUMC), immunoloog Marjolein van Egmond (Amsterdam UMC), hoogleraar vaccinologie en immunoloog Cécile van Els en viroloog Ab Osterhaus optimistisch dat er 'nu snel betere tijden aankomen'. De experts schatten in dat Nederland in mei of juni kan beginnen met het afbouwen van de coronamaatregelen. Daarmee komt, zo schrijft de krant, 'eindelijk na ruim een jaar het begin van het einde van de Covid-ellende in zicht'. Volgens **de Volkskrant** staat het kabinet voor een van de 'lastigste coronapersconferenties van het afgelopen jaar'; "Niet eerder werden de verwachtingen in het land over mogelijke versoepelingen eerst zo ver opgevoerd om ze vervolgens weer zo resoluut de kop in te drukken." Volgens de krant moeten Rutte en De Jonge aan het land uit gaan leggen waarom ze geen andere mogelijkheid zien, "...terwijl tot in hun eigen kabinet de overtuiging terrein wint 'dat de rek eruit is". Als de voortekenen niet bedriegen hebben Rutte en De Jonge het land dinsdagavond niet veel meer dan teleurstellingen te bieden, zo voorziet de krant. "Voor de bewindslieden zit er weinig anders op dan nog maar een keer benadrukken dat er heus wel een keer verlichting komt. Zoals ze sinds januari al een paar keer hebben gedaan." Volgens de krant zal het voor de meeste tv-kijkers voelen als een 'tocht van de regen naar de drup'. 'Het optimisme is weer weg' en 'Lenteplannen in knop geknakt' kopt **NRC** in de ochtendkrant. "Een week voor de verkiezingen lagen er nog nieuwe versoepelingen in het vooruitzicht, een week na de stembusgang is het perspectief plots weer somber". **NRC** vraagt zich af of er in die twee weken dan zoveel veranderd is? **NRC** weet te melden – op basis van een bron rond het kabinet – dat Rutte de twee maanden die we nog moeten volhouden, positief zal framen: 'binnen twee maanden ontstaat er daadwerkelijk een hele andere situatie'. **NRC** merkt verder op dat ook andere Europese regeringen zien dat de ruimte om te versoepelen zeer beperkt is.

Commentaar (gelekte) boodschap persconferentie

- **Epidemioloog Frits Rosendaal** snapt de groeiende onvrede over de verlenging van de lockdown, maar blijft positief. Volgens de epidemioloog is het niet meer dan logisch dat er vanavond geen versoepelingen worden aangekondigd. Ook hoopt hij dat er nu weer wat extra snelheid in de vaccinatiecampagne komt, nu er weer een nieuw vaccin is.
- **Arts-microbioloog Bert Mulder (CWZ)** zegt dat ze (in zijn ziekenhuis) met 'enigszins ingehouden adem' naar de komende weken kijken. "Nu praten over versoepelingen is gewoon niet zo zinvol."
- **OMT-lid en arts-microbioloog Jan Kluytmans (Amphia Ziekenhuis)** noemt de situatie 'zeker zorgelijk'.
- **LNAZ-voorzitter Ernst Kuipers** waarschuwt dat het versoepelen van coronamaatregelen 'niet verantwoord' is. Hij stelt dat de ruimte op te versoepelen 'heel beperkt' is. Volgens Kuipers is het aantal besmettingen en het aantal patiënten hoog en stijgende. Volgens hem is versoepelen 'vragen om problemen'. Kuipers ziet dat de coronamaatregelen helpen, maar plaatst inmiddels wel vraagtekens bij de avondklok. "Er is weinig draagvlak maar de naleving is hoog, terwijl de effectiviteit beperkt is. Als je kijkt naar maatregelen die wel evident effectief zijn, zoals thuisblijven bij klachten en

testen, dan blijft de helft van de mensen thuis en een op de drie laat zich maar testen. Als je daar iets aan kunt doen, bereik je veel meer." Kuipers herhaalt dat Nederland zijn vaccinatiestrategie moet omgooien door zoveel mogelijk groepen het eerste vaccin te geven. Volgens de voorzitter zou het geen probleem zijn als een groep gevaccineerden dan langer op de tweede prik moet wachten. Kuipers ziet inmiddels licht aan het einde van de tunnel. Nederland kan zich volgens hem opmaken voor een 'relatief' normale zomer.

- **Ic-hoofd Armand Girbes (Amsterdam UMC)** gebruikt het Franse woord 'lassitude': het ziekenhuispersoneel heeft er 'een beetje genoeg van'. Hij rekent er niet op dat het komende maand code zwart wordt op de ic. "Maar we bereiden ons er wel op voor, we zullen er klaar voor zijn. Alleen al het feit dat we dat moeten doen, maakt me boos. Het is een gevolg van het irrationele beleid dat we nu al zo lang voeren, op allerlei vlakken. Door niet als eerste de mensen te vaccineren die het vaakst met Covid in het ziekenhuis terechtkomen, zitten we nóg langer aan deze maatregelen vast en duurt de crisis langer dan nodig."
- **Emeritus hoogleraar vaccins en vaccinatie Ben van der Zeijst (LUMC)** is hoopvol gestemd. Hij denkt dat we over twee maanden kunnen beginnen met het afschalen van de coronamaatregelen die ons land al zo lang in hun greep houden. "Het gaat erom waar je voor kiest. [...] Je kunt kijken naar de 'kudde-immuniteit', dan zou je met een vaccinatiepercentage van 70 procent wel bereiken dat de verspreiding van het virus voorlopig stopt." Wat je ook kunt doen, zegt Van der Zeijst, is kijken naar de opnames in de ziekenhuizen en de ic's. "En dat is logischer, want dat is immers wat we steeds hebben gedaan. In dat geval kun je de maatregelen – stapsgewijs – afbouwen als je de kwetsbare groepen hebt ingeënt. Dan leiden de besmettingen niet meer tot ernstige situaties." Van der Zeijst heeft daar wel vertrouwen in. "Leveringen van vaccins zijn de beperkende factor, maar dat gaat met alle aanbieders eigenlijk heel goed." Er komt een belangrijke 'knik' in april, voorziet hij. "Daarna gaat de vaccinatiesnelheid flink omhoog. De tunnel is niet meer zo lang."
- **Immunoloog Marjolein van Egmond (Amsterdam UMC)** deelt de visie van Ben van der Zeijst. "Als je het gros van de mensen van pakweg tussen de 60 en 80 jaar hebt beschermd, en de huidige vaccinatieschema's aan kunt houden, dan zou je ergens in mei dat omslagpunt moeten kunnen bereiken. Dat moet ook wel, je moet ergens een keer een grens trekken." Ze is er optimistisch over. "Als je in ogenschouw neemt hoe het gaat in Israël en in het Verenigd Koninkrijk, dan zie je gewoon dat het werkt. Altijd een slag om de arm, maar zoals het er nu voorstaat, met ook de GGD's die hun vaccinatieprogramma's opschalen, is dat realistisch."
- **Hoogleraar vaccinologie en immunoloog Cécile van Els** erkent dat ze in Engeland als een stuk verder zijn met concreet kijken naar het stoppen met de maatregelen die het leven van de bevolking zo ernstig beperken. "Een hoger percentage is gevaccineerd en er zijn een stuk minder besmettingen per 100.000 inwoners." Toch kan het ook in ons land snel die kant opgaan als het priktempo hier omhooggaat. "Hopelijk lopen we niet al te lang achter op Engeland."
- **Viroloog Ab Osterhaus** houdt nog wel een slag om de arm. "De situatie wordt inderdaad beheersbaar bij een vaccinatiegraad van 70 tot 80 procent", laat hij weten. "Maar dat is een schatting." Hij vreest dat we nog maanden 'alle zeilen moeten bijzetten' omdat momenteel vooral ouderen en kwetsbaren worden ingeënt. "Terwijl nu vooral jongere mensen het virus verspreiden. Ik ben al blij als we eind van de zomer in de buurt komen van enige controle."
- Meerdere burgemeesters van het Veiligheidsberaad vinden dat de vaccinatiegraad belangrijker moet worden in de route naar versoepeling van de coronamaatregelen. Er zou te veel gekeken worden naar uitsluitend besmettingscijfers, terwijl steeds meer kwetsbare mensen een beschermend prikje hebben gekregen. "De besmettingscijfers zijn natuurlijk zorgelijk, en die moeten we serieus nemen", zegt voorzitter Hubert Bruls van het Veiligheidsberaad bijvoorbeeld. "Maar ik zie ook de vaccinatiecijfers, en die gaan de goede kant op. Hoezo houden we ons heel erg vast aan besmettingscijfers, zeker als die niet leiden tot meer ziekenhuisopnames?" Burgemeester van Leiden Henri Lenferink vindt: "Hoe meer er gevaccineerd wordt, hoe meer je ervan uit kunt gaan dat de risico's omlaaggaan". Hij wordt daarin bijgestaan door de burgemeester van Venlo Antoin Scholten. "De relatie tussen de vaccinatiegraad, die nu nog te laag is, en versoepelingen, zouden we willen vastleggen in de routekaart", vertelt hij. "Hoe meer mensen gevaccineerd zijn, hoe meer risico we zouden moeten kunnen nemen. Hoe meer mensen die kwetsbaar zijn gevaccineerd zijn, hoe meer er mogelijk moet zijn. Er moet een relatie zijn met het vaccinatieprogramma." Ook Ahmed Aboutaleb, de burgemeester van Rotterdam, zou liever meer naar het aantal gezette prikken willen kijken. "Als 1 juli iedereen gevaccineerd is, zou je tussen nu en 1 juli van week tot week moeten kijken wat er kan." "De vaccinatiegraad hoort zeker een onderdeel te zijn van de routekaart", vindt Wouter Kolff, burgemeester van Dordrecht. Volgens hem is een vaccinatiegraad namelijk 'objectief en meetbaar'. "Op dit moment zijn er veel mensen gevaccineerd, maar nog meer mensen die nog níét zijn gevaccineerd. Dat moet dus sneller." Zijn Arnhemse collega Ahmed Marcouch is dat met hem eens: "Iedereen is hard aan het werk aan de vaccinaties, maar het gaat nog niet hard genoeg."
- **Burgemeester van Rotterdam Ahmed Aboutaleb** maakt zich zorgen over het handhaven van de avondklok als komend weekend de zomertijd weer ingaat, en volgende maand de ramadan al op de kalender staat. "Dat wordt wel een dingetje", merkt de burgemeester. "Het vasten duurt in die tijd tot negen uur, half tien. Daarna hebben mensen de drang om hun familie te zien. Voor een miljoen mensen in Nederland wordt dat wel ingewikkeld natuurlijk." Deze uitspraak kwam Aboutaleb in eigen stad op kritiek te staan. Leefbaar Rotterdam en de lokale PVV-fractie hebben schriftelijke vragen ingediend, en ook PVV-leider Geert Wilders is woedend.
- **NL Actief-directeur Ronald Wouters** vindt het niet logisch dat sportscholen dicht moeten blijven en wil dat de fitnessbranche als essentieel wordt gezien (een petitie die daartoe oproept heeft tot nu toe 70.000 handtekeningen opgeleverd). Volgens Wouters is veel bewegen goed voor de weerstand en beschermt dus tegen het virus. "Je krijgt

geen betere weerstand van een biertje of een bitterbal op het terras", zegt Wouters over de eerder aangekondigde mogelijke versoepelingen. "Bewegen is het medicijn, maar dat wordt nog niet erkend door de overheid." Minister Van Ark zei eerder dat het aantal mensen dat naar sportscholen gaat zo groot is, dat dat op zich een risico is voor contacten. Volgens NL Actief is dat geen probleem omdat er in Nederland een fijnmazig netwerk is van sportscholen, zodat mensen niet ver hoeven te reizen. "Daarnaast kunnen we op locatie 1,5 meter afstand houden en werken we met tijdslots."

- Via de social mediakanalen van minister De Jonge uit men de teleurstelling dat er geen versoepelingen zullen worden aangekondigd, vooral wat betreft de sportscholen, hogescholen, terrassen en zonnestudio's.

Opiniepeilingen

- Uit onderzoek van het Hart van Nederland-panel onder zo'n 3.500 mensen blijkt dat 55% vindt dat het kabinet vanavond nieuwe versoepelingen moet aankondigen. Vier op de tien mensen zegt het niet vol te kunnen houden om daar nog acht tot tien weken op te moeten wachten. Dit geldt vooral voor jongeren onder de dertig; 62% van hen zegt een verlenging van de huidige lockdown niet vol te houden. Onder vijftigplussers ligt dat percentage een stuk lager: 25%. Een overgrote meerderheid van de ondervraagden (89%) vindt dat de aanvang van de avondklok niet speciaal voor de ramadan moet worden aangepast.